

Două specii noi și câteva specii rare de trichoptere pentru fauna României

UJVAROSI Lujza

Abstract

Two new species and some rare caddisflies (Trichoptera) in Romanian fauna.

Approximately six thousand of caddisflies were collected in the upperstream of Olt river in the Eastern Carpathians and from the upperstreams of Crișul Alb and Crișul Negru in the Apuseni Mountains (Romania) between 1991 and 1994. All the individuals were identified to the species level. Two new species: *Anabolia concentrica* ZETTERSTEDT 1840 and *Oecetis notata* RAMBUR 1842 were recorded for the Romanian fauna. Critical remarks on *Oecetis testaceae* CURTIS 1839 which was previously identified by another autor in the Province of Dobrogea, as well as recent data on some rare species are also presented.

Cercetările personale asupra trichopterelor au fost începute în anul 1991 de-a lungul cursului superior al Oltului (Carpații Orientali), de unde până 1994 a fost colectat un bogat material de aproximativ 6000 de exemplare de trichoptere. În anul 1994 cercetările au continuat, colectând un material cantitativ mai redus, dar destul de bogat din punct de vedere faunistic de-a lungul cursului superior al Crișului Alb și Crișului Negru (Munții Apuseni).

Rezultatele cercetărilor asupra trichopterelor din Carpații Orientali au fost recent publicate (UJVAROSI 1994). În această lucrare au fost anunțate 3 specii de trichoptere ca specii noi pentru fauna țării: *Polycentropus ierapetra* MALICKY 1970; *Hydropsyche siltalai* DOEHLER 1953 și *Hydroptila angustata* MOSELY 1959.

În urma revizuirii determinărilor noastre de către S. NOGRADI din Ungaria a reieșit că exemplarul de *Polycentropus ierapetra* MALICKY 1970 aparține în realitate la *P. irroratus* CURTIS 1835, iar cel de *Hydropsyche siltalai* DOEHLER 1953 la *H. instabilis* CURTIS 1834. A treia specie semnalată de noi ca specie nouă pentru fauna României a fost colectată și de L. BOTOȘĂNEANU la 11.VI. 1975, lângă lacul Techirghiol, Dobrogea (BOTOȘĂNEANU in print).

Muțumiri: Exprim mulțumiri d-lui dr. A. UHERKOVICH și d-nei dr. Sara NOGRADI de la Muzeul de Istorie naturală "Jannus Pannonius", Pecs, Ungaria pentru ajutorul acordat în revizuirea critică a materialului colectat și pentru informațiile bibliografice furnizate. Mulțumesc de asemenea d-lui prof. C. TUDORANCEA pentru ajutorul dat în alcătuirea rezumatului lucrării în limba engleză, precum și d-lui dr. L. RÁKOSY, pentru revizuirea critică a manuscrisului.

Specii de trichoptere noi pentru fauna României

Anabolia concentrica ZETTERSTEDT 1840

Material: 2 ♂♂, 6-19. IX. 1993., capcană luminoasă, pârâul Valea Mare, Sâncrăieni, jud. Harghita. Armătura genitală la mascul este redată în fig. 1.

Răspândire geografică: Este o specie nord-est europeană și se pare că arealul speciei nu atinge Peninsula Balcanică (BOTOSANEANU & MALICKY 1978). După datele actuale, punctul de colectare de la Sâncrăieni, reprezintă extrema sudică a arealului speciei.

Ecologie și perioada de zbor: Apare toamna în regiunile mai înalte, reci (pârâuri de munte, chiar ape stătătoare).

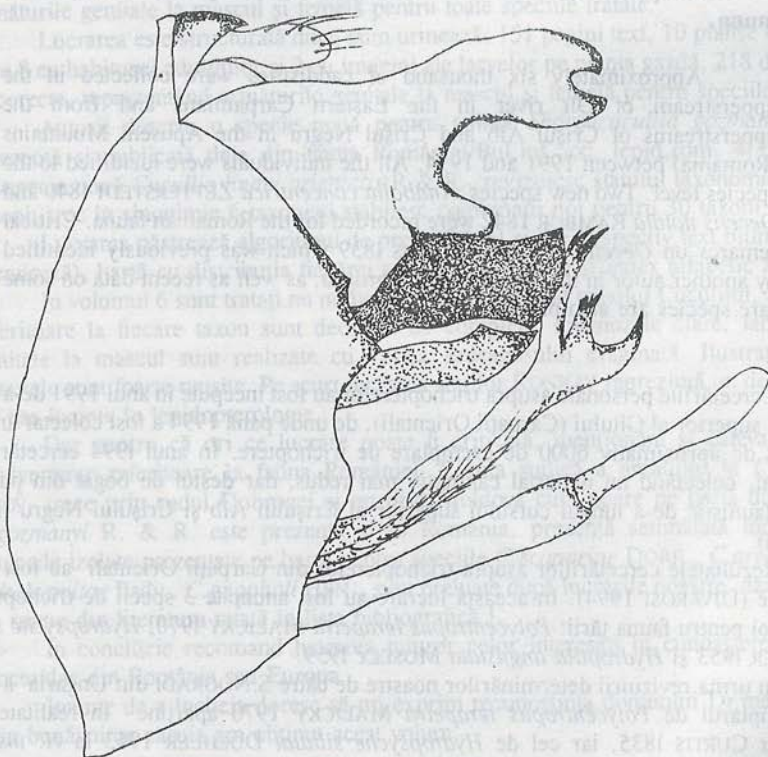

Fig. 1. *Anabolia concentrica* ZETT. Armătura genitală la ♂, lateral.

Oecetis notata RAMBUR 1842

Material: 3 ♂♂, 3 ♀♀, 12. VIII. 1994., leg. T. UJVAROSI și L. UJVAROSI, râul Crișul Alb, Aciușa, jud. Arad.

Răspândire geografică: Specia are un areal larg de răspândire, fiind comună în toată

Europa, mai ales de-a lungul râurilor mai mari, în regiunile colinare și de câmpie. Date asupra acestei specii pe teritoriul României nu există în literatura de specialitate. Absența ei din listele de specii publicate până acum (CIUBUC 1993) poate fi explicat prin existența unor zone mai puțin studiate pe teritoriul țării. Fiind o specie comună în lungul cursurilor mari de apă din estul Ungariei (UHERKOVICH & NOGRADI 1990) și nordul Bulgariei (KUMASNSKI 1988) este de presupus că acest taxon este mai frecvent și în România.

Date asupra câtorva specii rare de trichoptere din România.

Hydroptila angustata MOSELY 1959

Material: 1 ♂, 23. VI. 1993., colectat la capcana luminoasă, pârâul Valea Mare, Sâncrăieni, jud. Harghita.

Răspândire geografică: BOTOȘANEANU (1994, in print.), considera Dobrogea punctul cel mai nordic de răspândire a acestei specii circum-mediteraneene. Fără să tragem concluzii pe baza acestui singur exemplar, dar bazându-ne pe literatura de specialitate (NOGRADI 1994), considerăm că această specie are un areal mai larg. Fiind o specie la care femela se confundă ușor cu alte specii asemănătoare, considerăm că o revizuire atentă a materialului din colecțiile existente în România ar duce noi date referitoare la această specie.

Potamophylax rotundipennis Brauer 1857

Material: 1 ♂, 15. VIII. 1992., leg. T. UJVAROSI și L. UJVAROSI, pârâul Baboș Loco, Sândominic, jud. Harghita.

Răspândire geografică: Este o specie comună în mare parte a Europei, lipsește însă din partea nord-estică a continentului și din Peninsula Balcanică (BOTOSANEANU & MALICKY 1978). Frecvența speciei descrește dinspre centrul Europei spre est, devenind rară în România. *P. rotundipennis* era cunoscută până în prezent în România dintr-o singură localitate - Corbii Ciungi, jud. Dâmbovița din Câmpia Română (CIUBUC 1993).

Micropterna lateralis STEPHENS 1837

Material: 1 ♂, 10. VII. 1993., la capcană luminoasă, pârâul Valea Mare, Sâncrăieni, jud. Harghita.

Răspândire geografică: Deși avem o singură semnalare a acestei specii pe teritoriul României la Ieșelnița, din regiunea Banatului (CIUBUC 1993) considerăm că specia este mult mai frecventă pe teritoriul țării. Această specie zboară în a doua parte a nopții, fiind astfel mai frecvent prezentă în materialul provenit de la capcane luminoase.

Oecetis testacea CURTIS 1834

Material: 35 ♂♂, 6 ♀♀, 11. VIII. 1994., leg. UJVAROSI T. și UJVAROSI L., pârâul Tăcășele, Avram Iancu, jud. Arad.

Răspândire geografică: Această specie a fost semnalată pentru prima dată pe teritoriul țării de către Kempny (1905) la Măcin, jud. Tulcea. De atunci această specie nu a mai fost colectată de noi. Specia este semnalată din întreaga Europă, dar apare sporadic în toate locurile de colectare. În Ungaria a fost semnalată doar dintr-un singur loc (Magyarszombatfa) (NOGRADI 1985).

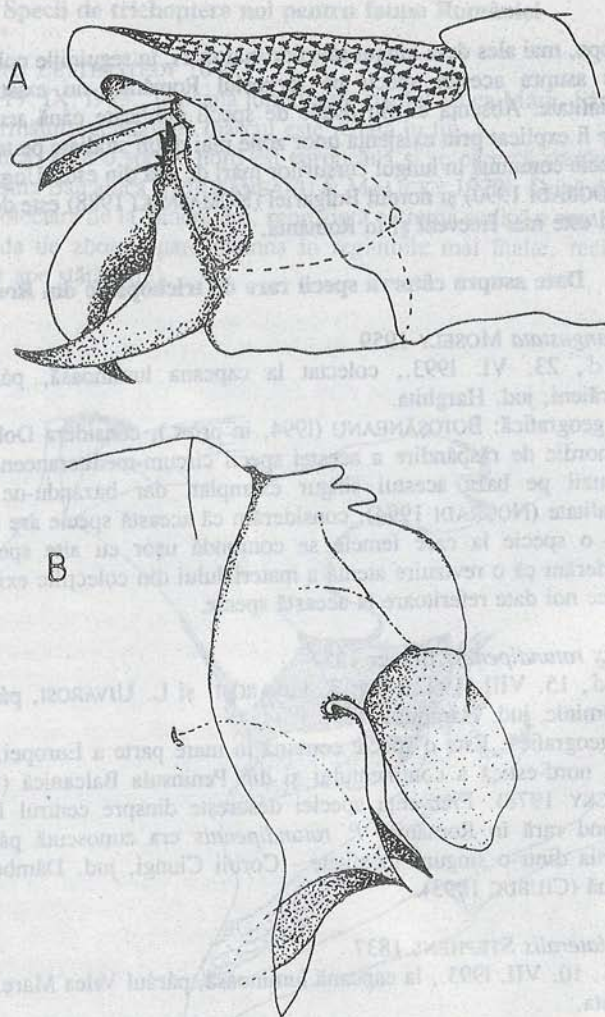

Fig. 2. *Oecetis testacea* CURT. A. Armătura genitală la ♂, lateral; B. Armătura genitală la ♀, lateral

BIBLIOGRAFIE

- BOTOȘĂNEANU, L. (in print.): Additional documents for the knowledge of the Trichoptera (Insecta) of Romania with data on European taxa from outside this country. 1-30.
- BOTOȘĂNEANU, L., MALICKY, H. 1978: Trichoptera, In : ILLIES, J.: Limnofauna Europea, Gustav Fischer Verlag, Stuttgart - New York: 333-359.
- CIUBUC, C. 1993: Checklist of Romanian Trichoptera (Insecta). Trav. Mus. Hist. nat. Gr. Antipa. 33: 11-147.

- KEMPNY, M. 1905: Beitrag zur Neuropteroiden fauna Rumänies. Bull. Soc. Sc. Bucuresci. 14: 665-671.
- KUMNSKI, K. 1988 : Trichoptera. Integripalpia. Fauna Bulgarica. 19. Aedibus Academiae Scientiarum Bulgaricae.
- NOGRADI, S. 1985 : Further caddisfly species new to the Hungarian fauna (Trichoptera), Fol. Ent. Hung. 56: 129-135.
- NOGRADI, S. 1994 : New data to the caddisfly (Trichoptera) fauna of Hungary, III. Fol. Ent. Hung. 55: 271-280.
- UHERKOVICH, A., NOGRADI, S. 1990 : The Trichoptera fauna of the Great Hungarian Plain, Hungary. Fol. Hist. nat. Mus. Matr. 15: 43-75.
- UJVAROSI, L. 1994 : Contribuții la cunoașterea faunistică a trichopterelor (Insecta: Trichoptera) din Depresiunea Ciuc. Bul.inf. Soc.lepid.rom., 5(2): 149-163.

Lujza UJVAROSI

Univeritatea "Babeș-Bolyai", Catedra de Zoologie
Str. Clinicilor, Nr. 5-7
RO-3400 Cluj-Napoca